

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX KADENCJA**

Warszawa, dnia 22 lutego 2018 r.

Druk nr 737

**Pan
Stanisław KARCZEWSKI
MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Na podstawie art. 84 ust. 1 Regulaminu Senatu wnoszę projekt uchwały
w 50. rocznicę wydarzeń marcowych z 1968 roku.

(-) Jan Żaryn

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia

w 50. rocznicę wydarzeń marcowych z 1968 roku

Iskrą, która wywołała wydarzenia marcowe 1968 r., była decyzja władz komunistycznych o zdjęciu z afiszów Teatru Narodowego „Dziadów” Adama Mickiewicza, które to przedstawienie było odbierane przez szeroką widownię przez pryzmat współczesności, dominacji Związku Sowieckiego nad Polską. Sprzeciw wobec cenzorskich posunięć władz oraz kłamliwej propagandy wyrazili przede wszystkim młodzi Polacy, głównie – ale nie tylko – studenci, z wielkich ośrodków akademickich, jak i z mniejszych miast Polski powiatowej. Protest tej emocjonalnej wspólnoty pokoleniowej rozlał się po całej Polsce, a jej symbolem stał się wiec 8 marca 1968 r. na Uniwersytecie Warszawskim w obronie studentów wyrzuconych z uczelni, brutalnie spacyfikowany przez oddziały milicji i ORMO. Słuszny protest młodzieży, spontaniczny i wyrastający z naturalnej potrzeby życia w prawdzie, zbiegł się z czystkami w aparacie partii i administracji dokonywanymi przez grupę komunistów polskich, a skierowanymi od 1967 r. przeciwko osobom pochodzenia żydowskiego. W wyniku nagonki antyżydowskiej, dla której wygodnym pretekstem stało się opowiadanie się ZSRS po stronie arabskiej w wojnie z Izraelem, władze wyrzuciły z kraju w ciągu kolejnych lat blisko 20 tysięcy Polaków pochodzenia żydowskiego, w tym – wbrew propagandzie – nie tylko rzeczywistych zbrodniarzy komunistycznych z lat stalinowskich, ale całe rodziny (także współmałżonków Polaków) niemające wpływu na rządy w Polsce Ludowej. Wyjeżdżający z kraju zarzucali jednak antysemityzm nie narzuconym Polsce w wyniku jałtańskiej zmywy rządowi komunistycznym, ale Polakom, współtworząc czarną legendę o Narodzie.

Młodzież oraz ofiary represji antyżydowskich w partii zostali wsparci przez znaczną część środowisk inteligencji polskiej, kontestującej ekipę Gomułki za tzw. „odejście od Października’56” oraz za dławienie kultury i wolności wypowiedzi. Z kolei biskupi Kościoła rzymskokatolickiego, zachowując dystans wobec partii i jej wewnętrznych kompromitacji, zajęli się szczególnie oceną wydarzeń marcowych z punktu widzenia ujawnionego buntu młodzieży: „Pałka gumowa nigdy nie jest argumentem dla wolnego społeczeństwa, budzi

najgorsze skojarzenia i mobilizuje opinię przeciwko ustalonemu porządkowi” – pisali w proteście do władz po zajściach 8 marca 1968 r., podczas których młodzież szukała schronienia w kościele św. Krzyża. Wydarzenia marcowe biskupi widzieli przez pryzmat obchodów milenijnych z 1966 r. i ówczesnej modlitwy Prymasa Tysiąclecia o „nowych ludzi plemię”, ludzi sumienia, którzy potrafiliby i chcieli żyć w prawdzie i wolności.

W pamięci Polaków Marzec’68 należy do kanonu polskich miesięcy budujących naszą drogę ku niepodległości. Mając to na uwadze, Senat Rzeczypospolitej Polskiej w pierwszym rządzie chce przypomnieć tamte trudne czasy i upamiętnić polską młodzież, która śladem poprzednich pokoleń domagała się prawa do wolności. Chce także oddać sprawiedliwość tym, którzy wstawili się za ówczesną młodzieżą, dzieląc jej wrażliwość: polskiej inteligencji, szczególnie katolickiej, posłowi na Sejm PRL Jerzemu Zawieyskiemu z koła posłów „Znak” oraz Stefanowi Kisielewskiemu i Pawłowi Jasienicy. Zostali oni poddani wówczas brutalnej nagonce prasowej, bez prawa do obrony. Senat Rzeczypospolitej Polskiej w sposób szczególny przypomina i docenia postawę hierarchów Kościoła rzymskokatolickiego z prymasem kardynałem Stefanem Wyszyńskim i kardynałem Karolem Wojtyłą na czele, którzy wobec brutalności władz komunistycznych nie tylko stanęli po stronie bitej młodzieży, ale także wzięli na siebie odpowiedzialność za dalsze jej wychowywanie w duchu miłości, wolności i sprawiedliwości. Efektem tej postawy biskupów, jak również równoległe wprowadzanych reformom Soboru Watykańskiego II, było to, że Kościół w Polsce otworzył studentom szeroko duszpasterstwa akademickie, równocześnie dając inteligencji poszukującej prawdy przestrzeń do wolnej dyskusji.

Jednocześnie Senat Rzeczypospolitej Polskiej przypomina, że ówczesne władze komunistyczne, uruchamiając antysemickie wiece i przymuszając Polaków do brania w nich udziału, a także wprowadzając w przestrzeń publiczną patologiczne nastroje antyżydowskie, nie reprezentowały woli Narodu, a jedynie Moskwy i jej interesy wewnątrzkomunistyczne oraz międzynarodowe. Musimy jednak przyznać, że komunistami byli także Polacy, za których dziś wypada nam przeprosić zarówno wyrzucone wówczas rodziny polskie pochodzenia żydowskiego, jak i ich potomków żyjących obecnie często w nieświadomości, komu zawdzięczają swój los. Przepraszamy!

Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

T ł o c z o n o z p o l e c e n i a M a r s z a ł k a S e n a t u
